

Miscellanea

Rastline Slovenije v čipkah

Julija 2012 se je v francoskem mestu Caen odvijal 15. svetovni čipkarski kongres Mednarodne organizacije za klekljano in šivano čipko OIDFA. Na kongresu, ki se ga je udeležilo več kot 800 udeležencev in okoli 10000 dnevnih obiskovalcev, smo se zelo odmevno predstavile tudi klekljarice iz Slovenije. Slovenska predstavitev z naslovom »Rastline Slovenije v čipkah« je v konkurenci 21 razstav osvojila nagrado za najlepši nacionalni razstavni prostor po izboru udeležencev kongresa. Zaradi botanično obarvane teme razstave in zaradi aktivnega sodelovanja članov Botaničnega društva Slovenije je smiselno o dogodku poročati tudi v naši društveni reviji.

Ideja za izbiro teme razstave se je porodila ob čipki rebričevolistne hladnikije (*Hladnikia pastinacifolia*), ki jo je na Katedro za botaniko Oddelka za biologijo pred leti prinesel pokazat prof. dr. Tone Wraber. Čipko je dr. Wraber leta 2007 prejel od gospe Elvice Velikonja v zahvalo za predavanje o rastlinah Trnovskega gozda ob otvoritvi razstave risb rastlin akademskega slikarja Rafaela Terpina na osnovni šoli Otlica. Papirc (vzorec) za čipko je narisala priznana risarka vzorcev Irma Pervanja, čipko pa je izdelala Zlata Velikonja.

Predlog za temo predstavitve Slovenije na kongresu smo klekljarice sprejele kot poseben izziv. Lotile smo se iskanja že obstoječih vzorcev z motivi slovenskih rastlin, mnoge klekljarice

Slika 1: Čipka rebričevolistne hladnikije sklekljana po vzorcu Irme Pervanja

pa smo začele vzorce risati na novo. Pri izdelavi novih vzorcev smo še posebej pazile na to, da so rastline na njih prepoznavne kljub poenostavitvam in priredbam v oblike primerne za klekljanje, pri čemer je kombinacija botaničnega in klekljarskega znanja prišla še kako prav. Na razstavi smo vsako rastlino prikazali s čipko, fotografijo in kratkim opisom. Opise rastlin v slovenskem in angleškem jeziku sva napisali s Tinko Bačič. Fotografije predstavljenih rastlin pa smo prispevali Branka Trčak, Špela Novak, Amadej Trnkoczy, Božo Frajman, Elvica Velikonja, Alenka Mihorič, Dušan Klenovšek, Marjan Šenica, Jošt Strgaršek, Tadej Lainšček, Nejc Jogan in Simona Strgulc Krajšek.

Na razstavi smo predstavili 26 rastlin slovenske flore. Izbrali smo nekaj najbolj znamenitih slovenskih rastlin: Zoisovo zvončico (*Campanula zoisii*), Blagayev volčin (*Daphne blagayana*), kranjski volčič (*Scopolia carniolica*), kranjsko lilijo (*Lilium carniolicum*), navadno tevje (*Hacquetia epipactis*), triglavsko rožo (*Potentilla nitida*), močvirsko kačunko (*Calla palustris*), julijski lan (*Linum julicum*) in seveda rebrinčevolistno hladnikijo (*Hladnikia pastinacifolia*). Dodali smo izbor med ljudmi najbolj znanih vrst, med katerimi je bilo nekaj takih, za katere so bili papirci za izdelavo čipk že izdelani: mali zvonček (*Galanthus nivalis*), trobentica (*Primula vulgaris*), ciklama (*Cyclamen purpurascens*) in lokvanj (*Nymphaea alba*).

Slika 2: Postavitev razstave Rastline Slovenije v čipkah v Na kongresu OIDFA julija 2012 v Caenu v Franciji

Nekaj papircev smo morali narisati na novo. Tako so nastale čipke bele omele (*Viscum album*), velikega poletnega zvončka (*Leucojum aestivum*), pasjega zoba (*Erythronium dens-canis*), bele narcise (*Narcissus poeticus*), močvirske logarice (*Fritillaria meleagris*), navadnega zimzelena (*Vinca minor*), črnega teloha (*Helleborus niger*), navadne migalice (*Briza media*), alpskega srobotra (*Clematis alpina*) in lepega čeveljca (*Cypripedium calceolus*), alpskega zvončka (*Soldanella alpina*), dvolistne morske čebulice (*Scilla bifolia*) in alpske mastnice (*Pinguicula alpina*). Klekljarice iz Zasavja pa so želele predstaviti tudi zasavsko posebnico med zlaticami, opojno zlatico (*Ranunculus thora* f. *pseudoscutatus*).

Razstava jeseni 2012 začenja pot po Sloveniji in sosesčini. Gostovala bo v hrvaški Lepoglavi, v Idriji, Ljubljani, Zasavju, na Koroškem in verjetno še kje. Ogled razstave pa bomo vključili tudi v program letošnjega jesenskega srečanja botanikov, Wraberjevega dne 2012.

SIMONA STRGULC KRAJŠEK

Tekmovanje v poznavanju flore za srednješolce in višje razrede osnovnih šol 2012

Ob začetku šolskega leta je za učence in dijake v drugi polovici septembra čas tudi za tekmovanje v poznavanju flore, ki ga vsako leto organizira Botanično društvo Slovenije. Letos je tekmovanje potekalo v soboto, 22. septembra 2012. Zbrali smo se v Sevnem na Dolenjskem, kjer nas je gostila Kmetijska šola Grm Novo mesto. Tekmovanja se je udeležilo 28 ekip osnovnih in 27 ekip srednjih šol, skupaj kar 110 otrok in 17 mentorjev. Tekmovalci in mentorji so ob prijavi prejeli material za tekmovanje, majice in malico, nato smo se zbrali v avli. Po uvodnem pozdravu in navodilih so tekmovalci v veselem pričakovanju odšli s spremljevalci na popisno območje v bližini šole, kjer so morali popisati čim več praprotnic in semenk, ki so jih tam opazili in določili. Letos smo pri točkovanju popisov uvedli spremembo – tekmovalci so za narobe napisane vrste dobili negativne točke. Tako naj bi napisali res samo tiste vrste, pri katerih so bili v določitev prepričani, sicer so lahko napisali določitev le do rodu. Negativnih točk pri taksonomsko težavnih skupinah vrst nismo dajali.

V času popisovanja so se mentorji udeležili predavanja gospoda Jožeta Kosca o glivah, kjer smo ob čudovitih fotografijah izvedeli mnogo zanimivosti o večini manj znanem področju biologije. Po odmoru je predavatelj zainteresiranim predvajal še fotografije orhidej in podal veliko za učitelje uporabnih informacij.

Prvi tekmovalci so se s terena vrnili že po uri in pol, sledilo je urejanje herbarijev in popisnih listov v učilnicah. Urejene izdelke so tekmovalci oddali v pregled komisiji. Sledilo je skupinsko fotografiranje in s tem se je tekmovanje za učence končalo.

Organizatorji smo delo nadaljevali s popravljanjem popisnih listov. Tekmovalci so izdelali zelo dobre popise in nekateri so imeli na svojih obsežnih seznamih le nekaj napačno določenih vrst. Predvsem srednješolci so se zelo potrudili tudi pri izdelavi herbarija in veliko jih je doseglo vse možne točke. Zanimivo pa je, da noben od tekmovalcev ni popisal alpskega vimčka (*Epimedium alpinum*), ki je prevladoval v podrasti gozda. Vsekakor pa si vsi tekmovalci zaslužijo pohvalo!